

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Občinske volitve na Slatini.

Občinske volitve so pred durmi. Dan^m pred Matevzevim, dne 20. septembra se odloči, kakšni mo¿je da bodo dobili to našo srenjo v roke. Ni je blizu občine, v kateri bi bile volitve tolikega pomena, kakor pri nas. Sila nas goni, da stopimo na noge. ¿e več let gospodari v naši občini župan tako slabo, da ne more njegovega županovanja odobravati noben domoljub. Mo¿u je dobro znano, da ga vsled tega večina občanov ne mara, a kljubu temu vedel se je ohraniti do današnjega dne, se vé, da na škodo svoje občine. Njegovi zvijači — da ne rečem več — došli smo na sled in tem potom upamo priti tudi do zmage.

Kakor slutimo, bodo naše volitve silno živahne. Kmetje so se zavedeli, sprevideli krivice, katere se jim godijo ¿e toliko let in ni dvomiti, da se bodo večinoma tudi udeležili volitve. Je pa tudi skrajni čas, zakaj globoke rane je vsekal sedanji odbor z županom vred naši občini v gmotnem obziru, denar iz občinske blagajnice je izginil, občinske doklade se povikšale a dolgovi nam niso mnogo poplačali. Tako imamo dandanes v naši občini visoke občinske doklade, veliko dolgovi, pa prazno kaso. Zato je treba, da nastopijo boljši gospodarji, tem bolj, ker nam uima po vinogradih in polju obeta kaj žalostno prihodnjost. Treba nam je treznega, krščanskega odbora: tak diči svojo občino. Dozdanji teh lastnostij ni imel; o občinskih sejah naj se manje pijačuje, pa bolj razgovarja o potrebnih rečéh; župan naj ne rogovili s svojim odborom proti cerkvenim napravam in dušnim pastirjem, zakaj to dela nemir in ne prinaša niti njemu, niti občini sreče in blagoslova. Treba nam je župana, ki je dobrohoten, pravičen, za vse občane enako skrben mo¿. Na dozdanjem teh potrebnih čednostij nismo veliko opazali. Njemu je bilo sicer mar za tiste, ki so trobili v njegov liberalno-nemškutarški rog, ki so pridno pri njem litre pestovali, tem je pomagal, kjer je vedel

in znal, za poštenega, slovenskega kmeta pa ni imel sreča. Čudno se nam tudi zdi, da v njegovi občini nemškutarji tako nizek davek plačujejo, Slovenci pa, kakor bi bili sami fabrikanti. Kdo-li je kriv temu? Torej, kmetje, od sedanjega župana in njegovega odbora nimate pričakovati ničesar dobrega. Volimo druge odbornike, poštene, kmečke mo¿e, zakaj kmet najbolj vé, kje ga čevelj, žuli, vedel bo tudi lepše gospodariti s svojimi s krvavimi žulji prisluženimi krajcarji. Kmetje ne zapustite se sami, vi imate moč zboljšati si svoj res žalostni stan, storite svojo dolžnost! Nihče naj ne ostane doma zanašaje se na druge. Mogoče, da bo ravno tvoj glas odločil. Ne dajte se premotiti od nemškutarjev, ki bodo v ovčjih oblačilih hodili krog vas, vam mastne obljube delali, katerih pa ne bi spolnili, se vam prilizovali, zakaj ti niso vaši prijatelji, sovražniki kmečkega stanú so. Da ne ravnajo z vami pošteno, pokazali so dovolj jasno, ko so vas hoteli preslepiti s šulvereinsko šolo in goljufivno pogrezniti v neznosne dolgove. Nihče naj ne bo Judež-izdajica med vami, zakaj ne bi bilo lepo, ako bi ne bili kmetje tudi edini med seboj, kakor so drugi stanovi, kadar si iščejo svojih koristij. Kdor bo proti vam, ni vaš dober sosed, ni vaš prijatelj, k takemu ne nosite svojih krajcarjev, ker reklo bi se to, greti si gada na lastnih prsih. Svoji k svojim! Kdor se ob dnevu volitve loči od vas, kmetje, od tega ločite se tudi vi! Vi lahko brez njih živite, a oni ne brez vas. Na dan volitve pa Bog z nami in sreča junaška!

Po I. slov. katol. shodu v Ljubljani.

(Dalje.)

Izvoljeni predsednik za slovesne shode gospod poslanec Fran Povše pozdravi nato shod približno takole: Ko sem danes zjutraj ustal in v imenu Boga pričel dan, pač nisem mislil, da me toliko odlični, verni domoljubi pokličejo na toliko važno mesto. Udam se

vašemu povelju, ker menim s tem, da služim Bogu, in se tolažim, da je naš Odrešenik tudi priprostega ribiča izbral za svojega apostola. Voljo imam, toda moči mi ne dostaje, zato prosim dobrotljivosti. V svesti si, da smo vsi ene misli, ene želje ter vneti za dražestno svetinjo, ki je bila vsikdar ljubljena našemu narodu v srečo in rešitev, prevzamem ta za moje zmožnosti težavni posel, ker v bratski pravi krščanski ljubezni zbrani čemo iti na delo ter vsi složno sodelovati, da se častno izvrši toliko zaželeni prvi slovenski katoliški shod.

Katoliški shod, kaj je to? Sešli so se možje vneti za sv. vero, možje, ki niso katoliki le po krstnem listu, ampak tudi slehernem zasebnem in javnem delovanju, možje, ki se ne strašijo javno pokazati svetu, da kakor so vsikdar zvesti in neustrašeni boritelji za ljubljene svoj dom, tako tudi neustrašeni spoznavalci, da so sinovi sv. vere katoliške ter da se srečne štejejo biti sinovi te sv. cerkve. Zato hočejo pokazati svojo svesto udanost tej sv. cerkvi, katero imajo zahvaliti za sv. vero in tudi za obrambo milega nam materinskega jezika, in posebej še pravo otroško ljubezen in udanost poglavarju sv. cerkve, kojemu se klanja celi svet, celó drugoverci — sedanjemu sv. očetu Leonu XIII., ki je »lumen de coelo«, ta je osobito Slovanom s svojo okrožnico »Grande munus« pokazal svojo iskreno očetovsko ljubezen. Njegovi nauki so nam sveti in prav v teh ošodepolnih časih, ko se pripravlja veliki prevrat v človeški družbi, toliko bolj Bogu hvalo dolžujemo, da nam je poslal ne prestol sv. Petra res pravo nebeško luč, ki v sedanjih socialno zmedenih časih s svojimi velikanskimi okrožnicami tako lepo uči, kaj ima krščanski svet storiti, da ohrani krščanski red. Vsikdar so Slovenci kot verni sinovi sv. katoliške cerkve zvesto bili udani papežem, in tako smo tudi danes, ker s prav otroško ljubeznijo iskreno spoštujemo sv. Očeta.

Toda Slovenci znani so tudi kot vsikdar zvesti Avstrijci, saj je še vedno resnična beseda pesnikova: »Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne gane!« — In kdo bi pač mi ugovarjal, če rečem: katoličanstvo in avstrijstvo sta dvojčka, ki se ljubita in ki se ne dasta ločiti! — Vsikdar je bilo Slovincem sveto geslo: vse za vero, dom in cesarja. In kakor se je vsikdar Slovence odlikoval v svoji verski unetosti, tako tudi v zvestobi in udanosti do presvetlega cesarja, kojemu pa smo toliko bolj prisrčno udani, ker prav pod njegovo modro vlado moremo razvijati se kot narod in ker nam prav presvetli cesar kaže lep vzgled iskrenega katoliškega prepričanja. Zato menim, da najboljše pričnemo, ko smo v cerkvi prosili sv. Duha, da kličemo: Slava Leonu XIII. in presvetlemu cesarju Franu Josipu I!« Naudušeno zakliče shod trikrat »slava«.

Končno so bili prečitani telegrami, ki so se odposlali sv. očetu v Rim, njegovemu veličanstu cesarju v Išč in ravno sedaj zborujočemu shodu nemških katolikov v Mogunciji in s tem je bil ob osmi uri končan osnovalni shod.

Prvi slovesni shod. — Ob krasnem vremenu se je vršil večer dne 30. avgusta na vrtu starega strelišča prvi slovesni shod, katerega se je udeležilo na stotine in stotine izbrane družbe, cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov, odličnih dam in gospodov, zavednih meščanov, marljivih trgovcev, obrtnikov in poljedelcev. Število te odlične družbe, ki je z največjim zanimanjem poslušala raznovrstne govore, ne more se določiti, le toliko je gotovo, da se je izdalo dotlej že okrog 1700 vstopnic. Na vzvišenem prostoru pred občinstvom so zavzeli prostore: Prevzvišena knezo-škofa lavantinski dr. Mihael Napotnik in Ljubljanski dr. Jakob Missia, Kranjski deželni predsednik gosp. baron Winkler, Ljubljanski župan g. P. Grasselli, deželni odbornik gosp. dr.

Papež kot namestnik obolelega deželnega glavarja gosp. Otona Detele, gg. korarji in predsedništvo itd.

Predsednik g. Fr. Povše otvoril prvi slovesni shod z besedami: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«, vsa skupščina glasno odgovori: »Na veke, amen!« Nato z navdušenimi besedami pozdravi prevzvišena knezoškofa in vse rojake, ki so se sošli iz slovenskih pokrajin v beli Ljubljani, da se na I. slov. katol. shodu posvetujejo o sredstvih v prosep duševne in materijelne blaginje naroda slovenskega po načelih starega slovenskega gesla: Vse za vero, dom, cesarja! Po besedah starega Rimca Septimija: »Laboremus«, delajmo vstrajno in odločno vsakateri v svojem krogu in poklicu, in zagotovljen nam je blagoslov iz nebes.

Nato prečita došle telegrame, ki so bili vsi vsprejeti z burnim »živio«, posebno pa odgovor presvetlega cesarja na brzojav, izražujoč najponižnejši izraz globoke udanosti in neomahljive zvestobe katoličanov, zbranih iz vseh slovenskih pokrajin na prvem slovenskem katoliškem shodu.

Potem stopi na govorniški oder pokrovitelj shoda, Nj. prevzvišenost knezoškof, dr. Jakob Missia, burno pozdravljeni od cele skupščine. Po krščanskem pozdravu: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« prevzvišeni knezoškof v izbornem govoru, kateremu povzamemo le vodilne misli, razpravljajo narodnostno idejo. V Kristusu je zveličanje, v njem naša zaslomba, v njem imajo vir večne resnice in ideje. Kakor pa se ideje sploh med človeštvom morejo sprevreči, tako se tudi narodnostna, ako zapusti večno luč, ki sije s križa. Prvič se je ta ideja sprevrgla ob času zidanja babilonskega stolpa, a morala se je podvreči božji vsegamogočnosti. Drugič se je sprevrgla ob času Kristusovem, obsojen je bil božji Sin na smrt vsled krive narodnostne ideje. Bog je absoluten, a ne ideja, ki brez večne luči, brez božje podpore zagazi v temo, na kriva pota. Rimska-katoliška vera pa uči pravo resnico, ona je voditeljica narodom na potu življenja v srečno večnost.

Križ nas uči dela, požrtovalnega dela za večni in časni blagor človeštva, uči nas moliti, ker brez srčne, ponižne molitve ni blagoslova iz nebes. Mnogo se kriči, a malo se dela, kajti vse delo brez nesebičnega truda je le polovičarsko, je brezuspešno. Pravega dela nas uči Jezus Kristus, katerega celo življenje je bilo delo za rešitev človeštva. Ko bi takoj od začetka, ko so narodi dobili ustavne pravice, delali po katoliških načelih, potem bi že davno imeli versko šolo. In kar velja o šoli, to velja o drugih vprašanjih. Le polovičarstvo je krivo, da se bojimo naglašati prava katoliška načela, katera naj bi veljala kot vodilo vsem zastopnikom narodov. Treba je, da smo celi možje in ne polovičarji in sicer v zasebnem in javnem življenju, kajti Kristus je Bog tudi za javno življenje. Luč se mora postaviti na svetilnik, in ta luč pa so večne božje resnice, so nauki svete katoliške cerkve. Za te svete resnice moramo delati in trpeti, če treba, tudi umreti. Križ je znamenje trpljenja, pa zagotovilo zmage.

Predsednik g. Fr. Povše srčno zahvali prevzvišene knezoškofa za navdušene in zlate besede, želeč, da bi vsi kot celi možje delovali po teh naukih v blagor ljudstva. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Smrt in pogreb vzgledne kmetovske deklice Terezije Gajšek.

Od mnogovrstnih stranij smo že v »Slov. Gospodarju« brali, kako so prijatelji odlične tovariše in tova-

rišice, ki so se od nas v večnost preselili in od nas poslovili, k zadnjemu počitku spremili; s kakim težkim srcem so jim pri odprtem grobu vroče vzdihne izročali: »Z Bogom, dokler se v nebesih zopet ne snidemo!« Naj pa sprejme danes malo poročilo o slovesnem pogrebu priproste deklice, Terezije Gajšek, nje življenje pa naj bo vsem deklicam v vedni izgled, katere so jo poznale! Nočem opisovati življenja, kakoršnje je blizo tovarjen, mest in rudokopov, katero pohujšljivo upliva, naj bo za kmeta ali dekleta. Terezija Gajšek se je v Gaju leta 1868 dne 14. oktobra rodila, bila je torej še ne čisto 24 let stara. Ona je do lanske jeseni živela vedno tiha, mirna, ubogljiva na Gajškem domu. Žal besede ni bilo nikoli od nobene strani zoper njo slišati, ampak vsak je rad o njej s spoštljivostjo omenil, kako je Terezika vzgledna deklica. O novem letu se poda letos v Reko v samostan usmiljenih sester. Pa v kratkem tam na legarju in plučni boleznii zbolji in bolna doma pride. To strašno bolezen je voljno prenašala z nepopisljivo vdanostjo v božjo voljo do konca življenja. Terezino življenje nam pa je tudi jasna priča, kolike važnosti je lepi, mični poduk v cerkvi in v šoli v slovenskem, t. j. v materinem jeziku, kaj premore branje lepih slovenskih, podučljivih knjig in vaje sv. cerkvenih in narodnih pesmij. Terezika je nenavadno lepo pela in pesmi na citrah spremljala. Koliko veselje je bilo po nedeljah in praznikih, po poldanski službi božji na Gajškem domu, kadar je Terezika citre v roke vzela in kadar so se brati in sestra okoli mize vsedli, oče in mati si pa stol bliže postavili, da so lažje vživali slast prelepega petja. Smem reči, da je Terezika znala čez 1000 cerkvenih in narodnih pesmij zapeti, le umazane ni nikoli zapela. Teharska župnija ima sicer precejšnje število pevk, pa »slavček« je bil le v tistem Gaju, naša nepozabna Terezika.

Kar zadeva pridnosti, ni bilo nikoli tako težkega dela, da bi ga ne bila ona z veseljem storila. Vsa občina jo je zelo rada imela. Ali kar imajo radi pošteni ljudje, ima tudi Bog rad; željno je želela ona praznik B. D. Marije v nazočnosti izvoljenih devic v nebesih praznovati, to ji je ljubi Bog tudi vslišal. Dne 13. avgusta 1892, vsa in z vsem pripravljena za odhod, pokliče stariše in brate v pričo mnogo deklic in sosedov, stegne koščeno rokico, jo položi njim v naročje ter prosi, naj nič po njej ne žaljujejo, saj njo srčno veseli, da se je za odhod toliko zvestih tovarišic in prijateljic tukaj zbralo, torej z Bogom vsem skupaj in zdihne proti 6. uri zvečer svojo dušo.

Dne 16. avgusta ob sedmi uri zjutraj videl pa je človek kaj lep prizor od cerkve sv. Lovrenca, okoli katere je tudi pokopališče. Izpod Gaja se začne pomikati dolga vrsta belo in črno oblečenih in ovenčanih devic, katere so truplo neveste Jezusa k zadnjemu počitku spremile, vmes so pa šli vlč. g. duhovni svetovalec Anton Šibal, ter so sv. rožni venec glasno molili. Na rakvi se je »dekliška krona« bliščala, katero je križarska družba kupila za celo dekanijo, da se dene posebno vzornim dekletom pri pogrebu na trugo.

Vč. sestre od Gizeline bolnišnice v Celji so dale s pooblaščenko z jako lepim, spomina vrednim vencem jo do groba spremiti. Pri sv. maši je okoli 60 ovenčanih devic k oltarju pristopilo, da so sv. rešnje Telo prejele. Po sv. maši so se pomikale device in drugi ljudje s težkim srcem proti odprtemu grobu, kamor so ostanke blage Terezike položili. Vlč. g. župnik, znani odkritosrčni govornik, se vstopijo pred v grobu ležečo Tereziko in zbrane device in druge spremljevalce, ter vzamejo od nje v mili besedi slovo. Čudno otožno je bilo videti, kako so se po vsakem licu lesketale v solnčni svetlobi solze, milo po Tereziki. Njih govornik se zdaj

po hišah razpravlja. Rekli so, da je rajnka bila vzgledna krščanska Gajska deklica, blaga tovarišica in ako sme človek tako po svojem razsojevati, tudi svetnica. Poto-lažile so nas besede, da spremljajo našo Tereziko danes nebeske tovarišice v slavnem spremstvu pred božji tron, da ji bo podaril ljubi Bog plačilo za izpolnjevanje božje volje; mi zemljani smemo pa zagotavljeni biti, da imamo prijateljico v nebesih, katere prošnje bodo gotovo pri Bogu vslišane. Omenili so tudi, da so jo vsakokrat obiskali z nekim nepopisljivim čustvom in veseljem, kolikorkrat so bili poklicani k njej, ona pa jih je vselej vsprejela z velicim veseljem — s častjo, ki dohaja le namestniku božjemu. Naj počiva v miru!

J. R.

Nekaj o cerkvenem petji na deželi.

Veselje nam navdaja srce, kedar čitamo slov. časopise: skoraj od vseh stranij dohajajo vesela poročila, da se vzbujajo narodno življenje in katoliško mišljenje. Ozirajoči se po slov. domovini, vidimo preštevilne dokaze, da narod slovenski vrlo napreduje v omiki in prosveti. Vendar v nekaterih stvaréh smo v napredku še zelo počasni — in med temi žal, da je tudi cerkvena glasba na deželi. Izvzemesi nekatere častne župnije, je cerkvena glasba v mnogih cerkvah še zelo v slabem stanju: rabijo se večidel priprosti, deloma posvetni napevi, kakor pri veseljah, poje in orglja se sploh navadno v takozvanem hopsa-zlogu. Marsikje se rabijo še stare pesmarice, polne »nemčizma«, ko bi se vendar lahko »Venca« poslužili.

Res je obžalovati, da so nekateri glasbovoditelji tako malo vneti za napredek v cerkveni glasbi, da sedaj, ko vse napreduje, se v tej važni stvari še držijo »starega kopita«.

Koliko se včasih stori za proslavo umrljivega človeka, kar je prav: ali pa nismo dolžni velikoveč v češčenje Najvišjega porabiti vse svoje moči in kar imamo najboljšega? Skrajni čas je torej, da se cerkvena glasba na deželi pretvori t. j. postavi na umetno stališče, kjerkoli je mogoče. V ta namen bi se naj že v šoli odrašli učenci v petji po sekiricah marljivo podučevali, da se potem lahko v vsaki fari ustanovi primeren pevski zbor. Čeravno so pri tem mnoge težave in ovire, vendar ni nemogoče, kakor nekateri mislijo. Le dobre volje, veselja in vstrajnosti je potreba in vse se da doseči. V nekaterih župnijah n. pr. v Vojniku in v Dramlji, so se kmečki pevci večidel sami med seboj vrlo izurili v cecilijanskem petju, da zamorejo iz »Cecilije« in druge umetne skladbe čveteroglasno brez pogrška peti.

Posebno priporočam prekrasne Hladnikove pesmi, zlasti obhajilne in Marijine. Ti napevi so večinoma lahki, pa tako ljubeznivi, pobožni in veličastni, da se človek težko od njih loči. Prezirati seveda ne smemo tudi ljudskih napevov, kateri pa sodijo le za tihe maše ob delavnikih in izven sv. maše, vendar je potrebno izbrati, kar je boljšega in za cerkev sposobnega. V prvi vrsti pa bodimo vneti za umetno glasbo, katere idealna lepota in vzvišenost je najbolj primerna in dostojna za slavo božjo. Ako je združena s »priprostostjo srca«, brez napuha, vzdiguje se kakor najlepša molitev pred božji tron. Trudimo se tedaj, da v tej stroki tudi na deželi dospemo na častno mesto, da ne bodemo sramotno zastali za drugimi narodi. V to svrhu pa upamo pomoči tudi od slavnih naših cecilijinih društev, kolikor bo mogoče.

D—č.

Gospodarske stvari.

Voda in kolera.

Prvo kolero je v naši deželi zatrosil leta 1836 Petrovardinski polk, vračajoč se iz Laškega, po vseh krajih, kjer je imel svoj počitek, v Ptuiju n. pr. 7—8. julija. Ob pol dvanajstih je stopal čez trg v kasarno. Pol ure potem gre isto pot mizarški mešter S. močen, mlad mož. Čez dve uri ga je že strašno trgalo, driskalo, bluvalo. Ob petih sem ga sprevidel in naročil, da ga skrbno varujejo prehlada in srečno je prebolel kugo že drugi dan.

Hudo pa je razsajala med invalidi, katerih je bilo oni čas dosti v Ptuiju, posebno žganjepivce, pa tudi druge pijance in nezmerneže je hlastno pohrustala koj v 12 do 24 urah in še hitreje. Ker sem tam kaplan bil in ravno oni mesec imel njihovo bolnišče na skrbi, spovedal sem jih v treh tednih nad 60, dva- trikrat v naglici po 6—8 in je obredoval z delci ene hostije; tako sem tudi po 2—3 mrliče ob enem sprevodil jih poprek nad 40 in mestjanov osem ali deset.

Skrbno sem se ogibal vroče duške bolnikov, pa tretji teden je eden svojo kužnost va-me vdihnil, ko že sem moral izdihniti. Bilo je okoli treh popoldne. Drugi dan sem že ves obledel in se silno premenil. Po obedu so dekan mojim tovarišem zašepnili: »Večer ga ne vidimo več«; mestni župan, moj krajan, pa mi je poslal glas, da sem ves blede in premenjen in naj bi ga ne prišel pohajati; to mi je njegov tajnik skozi okno zakričal, ker si ni več upal k meni v sobo. Vse je sodilo, da bo koj ob mene, najbolj jaz sam. Vedno huje mi je kuga po črevesih žgalečine in bolečine podžigala in po njih ščipala.

V tem odločnem hipu mi je milostivi Bog poslal, bi rekel, čudovito pomoč. Vnela se mi je silna žeja po vodi in ob enem sklep: pijem naj pa tedaj vodo! Zato si je dam polič bistre prinesiti, si natočim polno čašo, se priporočim Bogu rekoč: O Bog, ti si mi telo vstvaril, tvoje delo je; nikoli še me ni premotilo; sedaj zeva po vodi, išče v njej pomoči, vravniki sicer vodo ostro prepovedavajo,*) toda pomoči ne vedó nobene, oba vravnika bolniška sta umrla — vse umira, želim se poživiti, rešiti, ne vsmrtiti, v smili se mene! Po malem sem izpival čašo na smrt in življenje. In o hvala Bogu — hladeti se začne v črevesih, bolečine in ščipanje nekaj popušča — po nekih minutah spivam drugo in koj še tretjo, prevesel in zahvalen, da bolečine zginjajo in se vse pomiri v meni. Vsi so se čudovali mojemu ozdravljenju in to še po prepovedani vodi!

Pozneje sem izvedel, da je onokrat vsak koleričen ozdravel, kateri si je zmodleval ali prisilil ljube vode, po kateri ga je silno žejalo. Neki so se prikradli in se pomija napili; neki potočnice, in rešili se so. Toliko za enake razmere.

Dr. Živkov.

Jesenski podlesek.

Na travnikih se vidi v jeseni neka cvetoča rastlina in pravi se ji jesenski podlesek. Da-si je travniku, v tem času, ko nobena rastlina več ne cvete, nekaj kinč, vendar tega kinča kmet ne more biti vesel, kajti živini, ki ga povžije, napravlja drisko in krave dobijo krvavo mleko, ako so se je preveč najedle. Lačna živina se ne sme na take travnike goniti.

Podlessek se odpravi, ako ga je veliko na travniku težko. Najbolje če se napeljuje voda na-nje, da jih preplavi in stoji na njih dalje časa. Kakor drugje, pa je

*) Sedaj dovolijo zdravniki vodo, toda ne sveže, ampak prevrelo.

tudi tukaj gnoj — zdravilo ter se ne prikaže na dobro gnojjenih travnikih podlesek iz lahka.

Konjska dirka v Žalcu, dne 11. septembra 1892.

A. Pričetna dirka 1000 mtr.

I. darilo Premšak Martin, Škofjavas s 3letno kobilo v 2 minutah in 44⁴/₅ sek.; II. darilo Oevirk Anton M. Braslovče s 4letno kobilo v 2 min. 49³/₅ sek.; III. darilo Premšak Martin, Škofjavas s 4letno kobilo v 2 min. 57 sek.

B. Dirka plemenskih konj 2000 metr.

I. darilo Ošterman Franc, Arjavas s 5 let staro kobilo v 4 min. 54³/₅ sek.; II. darilo Kač Anton v Vrhbi s 4letno kobilo v 5 min. 27 sek.; III. darilo Oevirk A. M. Braslovče s 4letno kobilo v 5 min. 33¹/₅ sek.; IV. darilo Pilih Jož. iz Trnovelj s 6letno kobilo v 6 min. 26³/₅ sek.

C. Društvena dirka 2000 metr.

I. darilo Ošterman Franc, Arjavas s 5letno kobilo v 4 min. 54 sek.; II. darilo Oevirk Franc, Sp. Grušovlje s 4letno kobilo v 4 min. 57 sek.; III. darilo Fezerime Miha, Arjavas z 12letno kobilo v 5 min. 12⁴/₅ sek.; IV. darilo Stepišnik Ana, Škofjavas z 10letno kobilo v 5 minutah 17³/₅ sek.

Sejmovi. Dne 19. septembra v Braslovčah in dne 20. septembra v Ljutomeru.

Dopisi.

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Zahvala.)

Tukaj se je pred kratkim zgodila neka sprememba, zapustili so nas namreč kaplan, prečastiti gospod Martin Gaberc. Niso sicer dolgo let tukaj službovali, vendar pa so se faranom v tem kratkem času jako priljubili. Njih sicer ni bilo najti pogosto pri veselih družbah in burnih veselicah, pa s svojim tihim bogoljubnim življenjem so nam več povedali in nas lepše učili, kakor bi Bog ve, kake javne govore držali. Med tem pa, ko so bivali večinoma v svoji celici, so tem vestnejše sledili svojemu poklicu v cerkvi in šoli. Z ozirom na to in da se občni želji faranov zadosti, je krajni šolski svet Križevski v svoji seji, dne 28. velikega srpana 1892, sklenil, naj bi se častitemu g. kaplanu M. Gabercu v časniku »Slov. Gospodar« izrekla javna zahvala ter podpisanim naročil to izpeljati. Temu naročilu z veseljem sledeč bodi Vam, prečastiti gospod, izrečena prisrčna zahvala za ves trud, ki ste ga z nami imeli; Bog Vam bodi plačalec in naj blagoslovi Vaš trud tudi na novem mestu ter Vas zdravega in zadovoljnega ohrani! Sklepam s prošnjo, da, kakor nam Vi v spominu ostanete, da se tudi Vi nas spominjate, Bog Vas ohrani!

M. Slavič, načelnik. L. Šijanec, nadučitelj.

Od Sv. Janža na Dravskem polju. (Shod. Bralno in gospodarssko društvo.) Dne 25. t. m. bo za nas imeniten dan. Počastila nas bota državni in deželni poslanec preč. g. kanonik dr. Lavoslav Gregorec in g. dr. Franjo Jurtela, da poročata o svojem delovanju, prvi v državnem, drugi v deželnem zboru. Pri tej priliki odpremo tudi tukaj na novo osnovano »bralnogospodarsko društvo«. Upamo, da nam do takrat odobrena pravila iz Gradca vrnejo, saj jih že mesec dnij gori preresetavajo. Tedaj dvojna slavnost. Rojaki Ptujkega in Mariborskega okraja, podstrite brzonogim konjičkom kopita in nabrusite slovenske pete, pridite, da čujete Vaše zagovornike in da zaslišite petje slovenskih fantov in deklet. Obiščite nas Dravske Slovence,

da vidite naše narodno življenje, da si segnemo v bratovske roke, izmenimo srčne želje, naznanimo gg. poslancema naše težnje, jima odkrijemo skeleče rane, ter se združimo v obrambo starih pravic pod geslom: »Nobeno ped, za celi svet, ne damo zemlje naše«. Začetek je ob 3. uri popoldne.

Od Sv. Martina pri Vurbergu. (Svečanost.)

Dne 21. avgusta smo obhajali tukaj izvanredno lepo svečanost. O priliki rojstva Njih Veličanstva presvitlega cesarja Franca Jožefa so si umislili tukajsnji rezervni in dosluženi vojaki prirediti svečanost, da bi za prevzvišenega vladarja pri sv. maši molili, da bi mu Bog še dal mnoga leta živeti in milo nam Avstrijo vladati. In to se je tudi po mogočnosti slavno izvršilo. Kar pa je slavnost najboljše povišalo, pa je to, da je bila ravno ta dan zadnja procesija s presv. Rešnjim Telesom. Že predvečer so topiči prihodnjega dneva slovesnost naznanjevali. V jutru ob pol devetih so se dosluženi vojaki na kraji, slavnosti namenjenem in z zastavami okinčanem zbrali, ter so korakali vojaški v cerkev, kjer je bila najprej procesija s presv. Rešnjim Telesom, katero je spremljalo veliko ovenčanih deklic. Po procesiji so nam velečastiti gosp. župnik pomen slovesnosti razložili, in nam na srce polagali, da smo katoliški in cesarski vojaki, naj si vzamemo sv. Martina kot pravega svetega vojaka v izgled, katerega podoba je v vojaški zastavi naši. Potem je bila sv. maša z zahvalno pesmijo in cesarsko himno za presvitlega cesarja. Na to se podamo v šotore, z mlaji in zastavami okrašene v gospé Gselmanove gostilni k obedu. Tukaj so se razne napitnice prevzvišenemu vladarju, prevzvišeni soprogi njegovi in celi cesarski rodbini napivale, ter so mogočni živio-klicie doneli in se je cesarska pesem prepevala. Potem zopet k popoludanski službi korakamo; in zatem se je prava ljudska veselica na slavnostnem kraju pričela. Omeniti moramo, da se je slovesnost mirno in veselo vršila, kar je od mladih ljudij zelo lepo in hvale vredno bilo in tako smo se vsaki na svoj dom vrnili, srčno želeč, da bi se taka lepa slovesnost vsako leto ponovila, in trdno se nadejamo, da se tudi bode. Nazadnje še enkrat zakličemo: Bog ohrani, Bog obvari Njih Veličanstvo, presvitlega cesarja Franca Jožefa še mnoga in mnoga leta naši mili Avstriji! Mi vojaki pa se trdno držimo gesla: »Vse za vero, dom in cesarja!«

Iz Remšnika. (Blagoslovljenje novega zvonika.) Dne 28. avgusta se je na Radlu pri cerkvi sv. Vrbanu blagoslovil novi zvonik in se potegnil nanj križ, ki kakor s prstom proti nebesom kaže v našo pravo domovino. K redki svečanosti je tudi ogromno veliko ljudstva prišlo iz slovenskega in nemškega kraja, že na predvečer so možnarji vabili verne od vseh krajev. Kjer zdaj stoji lepo zidana cerkev sv. Vrbanu, bila je nekdanj pred 70 leti lesena kapelica, katero so postavili predstariši iz obljube, ker so jim viharji in nevihte hotele vse odnesti po nastalih plazih. Pripoveduje se, da so kmalu potem, ko se je začela pri sv. Vrbanu v kapelici daritev sv. maše opravljati, enake nesreče prenehale. Slej se je cerkev sezidala, ki je bila brez oboka in zvonika nad 20 let. Rajni Slanik in še živa njegova žena pustila sta cerkev obokati in blagosloviti na čast sv. Vrbanu. Vendar še ji je zvonika dozdej manjkalo. Takrat je denarja za zidanje zmanjkalo. Začetek k zidanju novega zvonika napravil je pošten hlapec Gregor Lakner, kateri si je po varčnem ravnanju nekaj stotin prihranil in je 100 fl. leta 1889 pred smrtjo sporočil za zidanje novega zvonika pri sv. Vrbanu. To je naklonilo po prigovarjanji cerkvenega predstojništva še druge dobrotnike; ki so po 100, 50, 10 in 5 fl. obljubili darovati, in tako je bilo mogoče zidanje začeti letos. ter se je do 28. avgusta dovršilo. Zidarski mojster, g. Anton Kafel iz

Vuzenice, je zidanje prevzel po prav ugodni pogodbi. Streho in strop pa tesarski mojster Janez Hanausek iz Arveža, ki je tudi ob enem strelovod na zvonik napravil, naročen od trgovca Greinitz v Gradca. Oba mojstra sta hvalevredno delo izoršila. Ko se je križ blagoslovil in potegnil na zvonik, je g. Hanausek po izvrstnih napitnicah metal kupice med ljudstvo, za katere so se topli in še celo šrbince strenih steklenic so pobirali v spomin na redko svečanost. Omeniti še hočemo staro mater Slanikovo, ki je veliko žrtvovala za zidanje cerkve in bi še bila zelo rada dočakala blagoslovljenje novega zvonika. Preteklo zimo zbolela je hudo, pa na priprošnjo svojih še jej je Gospod dal zdravje in dočakala je blagoslovljenje zvonika. Bog še jo naj pusti mnogo let živeti in srečno umreti, kajti na zemlji je njena želja dopolnjena! Pošteni Remšničani so s tem dokazali, da imajo ljubezen do Boga, ker radi darujejo za olupšavo hiš božjih. Požrtvovalnost in trud naj jim Bog obilno blagoslovi. Upamo še, da bodo enako radodarno darovali za sv. Pongraca, ki je ponovljenja silno potreben. Z zjedinenimi močmi in dobro voljo upamo še tudi cerkev sv. Pongraca v nekakih letih ponoviti.

Od Marija-Gradca pri Laškem. (Domače.)

Zadnjič sem bral v Vašem listu dopis od Sv. Krištofa. Moj sosed unstran Savinje je meni prav iz srca pisal, pa lahko bi bil še kaj več povedal. Dovolite toraj meni, da se tudi jaz oglasim! Zdaj imamo dve šoli, pa samo eden krajni šolski svet. V tem krajnem šolskem svetu pa imajo tržani večino in nam bodo še za naprej zapovedovali. Tržani pošiljajo svoje otroke v novo nemško šolo, ker so vsi otroci iz trške občine všolani v novo nemško šolo. V našo staro šolo pa hodijo otroci iz občine Sv. Krištofa in Marija-Gradca. Zatoraj jaz ne zastopim, kaj imajo tržani opraviti z našo šolo in zakaj bi mi kmeti še plačevali tudi za nemško šolo. Radi bi tudi vedeli, zakaj je še en razred spravljen v Amonovi hiši. Za to hišo moramo toraj še posebej plačati, najbrž za to, da trški župan in predsednik krajnega šolskega sveta škode ne trpi. V stari šoli pa je še več ko dosti prostora za vse razrede. Tudi se meni zdi, da nimajo vsi učitelji in učiteljice pravice v šoli zastopati. Mi moramo zatoraj na to delati, da dobimo za našo okoličansko šolo poseben krajni šolski svet, ki bo tudi za to skrbel, da pride stara šola čisto v našo lastnino. Tiste gospode v Celji, ki se na take stvari in na šolske postave zastopijo, pa prosimo mi, da nam pomagajo to doseči. Tudi novega notarja dobimo, ki ne zna dosti slovensko govoriti, še manj pa slovensko pisati. Zahtevajmo v kancliji, da nam bodo delali slovenska pisma, katera znamo vsaj lahko brati. Če pa ne morejo ali pa nečejo delati slovenskih pisem, pojdemo pa raji v Celje ali pa v Sevnico, kjer nam bodo prav radi napravili slovenska pisma. K laškemu notarju pa naj hodijo tržani in njihov župan, ki je bil nalašč na Dunaju za nemškega notarja prosit. Gospod notar bo že videl, koliko zaslužka mu bodo dali nemški tržani, kateri mislijo, da je notar samo za njih in ne tudi za ves drug, skoraj čisto slovenski okraj.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj na Ogerskem, v obližji Pečuha pri vojaških vajah. — Delegaciji, avstrijska in ogerska, začeta svoje posvetovanje dne 1. oktobra, tokrat v ogerskem »glavnem in prestolnem mestu«. Minister za državno vojaštvo terja

neki 5 milj. več, kakor lani. Letos pridejo tudi mladočeski poslanci v delegacijo, lani jih še ni bilo, zato bode v njej že tudi nekaj »po novi šegi«. — Za prazno mesto drž. poslanca na Dunaji se sili vendar-le dr. Kronawetter, velik prijatelj judov in tudi delalcev, ako ga nič ne stane, kakor kje kake besede.

Štajarsko. Deželni zbor v Gradci je izvolil, kakor po navadi, več odsekov v posvetovanje tacih stvari, ki jih dobi dež. zbor v sklepanje. Od slov. poslancev je g. dr. Lipold v finančnem, gosp. Fr. Robič v šolskem, g. dr. Dečko v prošinjskem, dr. Radaj v poljedelskem, g. dr. Srnc v občinskem in g. M. Vošnjak v železniškem odseku. V vsakem odseku pa imajo zanesljivo večino liberalci in kar se sklene v teh odsekih, to obveselja tudi v zboru.

Koroško. Kako dobro je, da ima vlada učitelstvo v svoji oblasti, vidi se najbolj pri koroških učiteljih, ki so v službi pri kaki šoli na slov. delu dežele; kajti ti ščujejo, kakor na povelje, skorej vsi zoper slov. ljudske šole. Da storijo tako iz prepričanja, tega jim pač nihče ne verjame, tedaj le na željo, ki jim pride od zgoraj, iz Celovca. — Kakor po drugih deželah, tako tudi Korošci niso zadovoljni s slov. katol. shodom v Ljubljani in kar je čudno, še celo »Miru« ni bil povolji.

Kranjsko. Da je pošta najboljša, če je v državnih rokah t. j. cesarska, nihče ne dvomi in zato želé občine, posebno po mestih, naj vzame država pošto v svoje roke. Tako se pogaja sedaj obč. svet v Novem mestu za to, da prevzame država tamošnjo pošto na svojo skrb: vse kaže, da se to izgodi. — Dež. glavar, g. Oton Detela je izvoljen za častnega občana v občini Radeški pri Zidanem mostu.

Primorsko. Šolski zavodi, katere vzdržuje slov. društvo »Sloga« v Gorici, preselijo se v nove, visoke in svetle prostore. Šola se začne na njih prihodnji ponedeljek. Mesto pa se brani še vedno slov. ljudske šole. Kako dolge še!

Tržaško. Rojane so vas pri Trstu in ondi stanuje veliko slov. delavcev. Sedaj so si ustanovili posojilno društvo in to kupuje jedila ter jih daje po ceni svojim udom. Tako se izognejo žitnim in drugim odurom v mestu.

Istersko. Laška večina v dež. zboru v Kopru posluhuje se svoje moči nasproti slov. in hrv. poslancem brez vsake meje. Niti v enem odseku ne mara katerega izmed njih. Tudi dež. glavar ni hotel govoriti slovenski ali hrvaški, češ, da je laški jezik za vse dober!

Hrvaško. V Oseku ustanovi se prihodnje leto dež. sodnija ali banski stol. V tem mestu je sila veliko judov in skoraj vsi veljajo za pristne Nemce.

Ogersko. Novi ogerski primas, nadškof Vaszary krepko zastopa pravice katoliške cerkve, sedaj posebno zoper kalvince. Vlada ga sicer ne ovira pa tudi podpira ga ne, ali le malo, tako bolj iz daljave.

Gališko. Cesar je dovolil, da se osnuje rusinska gimnazija v Kolomeji. S tem se ustreže vsaj po nekaj želji rusinskih poslancev. V deželnem zboru pa še sliši vlada gotovo več tacih želja, ali jim jih izpolni?

Vunanje države.

Rim. Nemški katoliški so preveseli lepega pisma, katero so jim poslali sv. oče Leon XIII. za vezilo, ko je v Mogunciji bil 39. katol. shod. Nemški katoliki pa tudi zaslužijo pohvaljenje, kajti tako moški so drugje le redki katoliki, kakor so pri Nemcih.

Italijansko. V Genovi, kjer je bil Kristof Kolumbus svoje dni doma, bile so zadnji teden velike slovesnosti njemu v hvaležni spomin. Tudi kralj Umberto in kraljica Margarita sta se jih vdeležila in so ju, kakor se piše, ljudje pozdravljali z velicim veseljem. To pa pri

vročekrvem ljudstvu, kakor je laško, ne pomeni ravno veliko. Vse drugače je lahko že jutre.

Francosko. Veliko se sicer govori in prav tako, če ne več, piše o blagih, katere prinaša ljudem republika in možje, ki so ji na čelu. Sem ter tje izve pa se vendar-le resnica in ta ni vesela, kajti država leze čedalje, globlje v dolgove in reda ni nikjer, najmanj pa pri šolah in kar je lahko verjeti, pri — kasah. O golju-fijah na škodo države govorijo ljudje veliko, da-si ne smejo pisati o njih, vsaj ne resnice!

Angleško. Novo ministerstvo se dolgo ne pokaže, kaj da je ali kaj da hoče. Kriva je tega pač visoka starost predsednika, lorda Gladstone. Če je človek 85 let star, premisli dobro, kaj hoče in pri Angležu še velja to bolje, kakor pri kom drugem, saj so oni radi, če gre vse »lepo po malem«. Tedaj pa počakajmo!

Nemško. Radi nam naši Nemci kažejo na Nemce, tam zunaj v rajhu; sedaj pa, ko je ondi v večih mestih kolera in to ne brez uzroka — sedaj so tihi ter se nič ne piše o veliki nesnagi, ki je po nekaterih nemških mestih, izlasti še v Hamburgu. Ta nesnaga pa je ondi v resnici velika in prav ona je kriva, da kolera ne more h koncu, če bi tudi rada.

Rusko. Kaj bode iz homatij v Pamiru, doli v Aziji, kjer ima ruska vlada gotovo vmes svoje roke, tega še ne zna nihče. Misli se, da hoče car čez Pamir v Indijo, ki je v oblasti Angležev, toda tega car brž ne misli, kajti do Indije je še dolga pot in tudi trnja je na nji veliko, ker se tje ne da priti brez orožja, brez vojske z Angleži.

Srbsko. Ali se obdrži novo ministerstvo in torej liberalci? To vprašanje še je vedno vsem na jeziku, ali dati odgovora, da se vzdrži, ne upa si nihče. Tudi nam se zdi, da še v Srbiji ni doba za liberalce.

Grško. Pod grško kraljestvo spada tudi nekaj bolgarskih krajev in ti dajo vselej grški vladi veliko dela, ker so nemirni in se menijo pičlo malo za to, kar terja vlada od njih. Sedaj jim ni prav, da imenuje vlada učitelje na njih šole, to imenovanje, mislijo, bilo bi bolj za-nje, saj dobiva učitelstvo tudi le od njih plačo. Ni brez vsega ta misel!

Afrika. Velika tolažba je za nas v Evropi, da v Afriki letos ni čuti o kužnih boleznih, kajti od ondot bi jim bila pot do nas precej lahka, vsaj lažja, kakor od gorenjih mrzlih krajev.

Amerika. Po celi južni Ameriki vre, kakor na ognjišči, skorej v nobeni republiki ni mirno in če se prekucne v kateri kaka vlada, to veseli ljudi v drugih ter jim daje korajžo, da še poskusijo déti svojo obveljavo. Tako življenje ni veselo!

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

X. Kaj je drviš? Druga premissljevanja.

Kaj je drviš? Suniti, Šiiti, Hassan-Hossein. Razmišljevanja o slavi in propadu Turčije.

Kakor zgeči ogenj plamtelo je v moji domišljiji vse, kar sem danes gledal. Skrili so se sveti občutki iz Marijinega vrta; njim bo prišel čas, ko bom doma, obhajal šmarnice pred Marijinim altarjem. Danes je živo pred me stopilo vse, kar sem čital kedaj o mohamedanski veri. Danes sem se marsikaj učil bolje razumevati.

Odkod in kaj je drviš? Perzijska beseda »drviš« in arabska »fakir« pomenja svojevoljno ubogega,

pobožnega moža. Eni si sami svoja pravila napravijo, drugi pa v družbi po samostansko živé. V resnici so drviši fanatični voditelji zaslepljenega ljudstva in najhuja zapreka kristjanstva.

Najimenitniša sta reda tulečih in plesajočih drvišev.

Čudni so pač mohamedanski verski obredi, čeravno nje zaničevati me je strah. Saj sem opazoval toliko svetega navdušenja in pobožnosti! Kje je med kristjani, posebno odličnimi kristjani še toliko ljubezni do vere svoji očetov?

Pač je prav govoril Jezus Kristus: »Eden je dobil 5 talentov, drugi 2, tretji le 1. Prvi so kristjani, slednji mohamedani. Po ti meri se bo pa tudi račun dajal, kedar bo Vsegamogočni k sodbi prišel, in bolje bode mohamedanu?

Mohamedanstvo je v ozki zvezi z židovstvom in kristjanstvom. Izlam varno čuva v Hebronu grob Abrahamov in Rahele grob pri Betlehemu, časti proroka Iza (Jezusa) in siti Miriam (gospo Marijo). Izlam je naslednik sina Abrahamovega, Izmaela. Sicer ta nima obljube, ali ima tudi blagoslov. Solnce mu ne sija, vendar mu sveti mesec, ki dobiva od solneca svojo luč!

To so vam bili pravi verniki, stari mohamedani!

Omar, prvi kalif, živel je le o ječmenovem kruhu in smokvah; blazina iz palmine slame je bilo njegovo ležišče. Imel je le dvoje oblačil, poletno in pozimno, oboje na vse strani zakrpano. Jezdil je zmiraj na velblodu, nikdar na konji. Ravno tako priprosto živeli so njegovi namestniki in uradniki. Saracenski kronist Masudi pripoveduje: Enkrat so se pritožili prebivalci sirskega mesta Hemo pred Kalifom zoper njegovega namestnika Said-Ibu-Amir, da nikogar ne sprejme pred solnčnim izhodom, da nikogar po noči ne sprejme in se ne prikaže po en celi dan vsakega meseca. — Kalif ga pozove na zagovor. Said pa se zagovarja: »Ker nimam službenika, moram v jutro rano si sam kruh mesti in peči. Po noči molim iz korana, dokler me spanec ne premaga. Ker imam le eno srajco, ne zamorem se prikazati one dni, ko si jo sam perem in sušim!« — Omar daruje zvestemu namestniku tisoč cekinov, Said pa jih kmalo med uboge razdeli.

Ta izvanredna priprostost, združena z ogujenim verskim navdušenjem in čistim pravicoljubjem nam razlaga, kako je zamogel Mohamed tako napredovati. Bojeval pa se je zoper pokvarjeno krščansko življenje na Jutrovem, ko so bizantinski carji, posebno »car in papež« Justinijan ljudstvo sila stiskali, cerkveni in posvetni dostojanstveniki pa, ki so postali to le po cesarski milosti, so razuzdano živeli (bizantinizem, cezarpapizem).

Slovinci se ve, da so Turka spoznavali v celo drugi podobi. »Krvoločni Turčin« je divje roparsko razsajal nekedaj po lepi Sloveniji. Ali tedaj je že zdavna propalo čisto versko navdušenje, propala nrvnost in priprostost, ostala le krutost, fanatizem, razuzdanost. Posvetne moči se ve, da so imeli še obilo in pustošili svet. Toda z vero propala je kmalo tudi posvetna moč, hira in hira, ter dela prostora boljim ustanovam. Od vseh stranij rijejo bolje verske in politične nakane v strohnelo truplo turškega carstva. Nikdo ne bode zamogel braniti kristjanstvu si staro last in stara prava zopet priboriti nazaj.

(Dalje prih.)

Smešnica. Kmet se razgovarja z mestnim bahačem, ali njegovo bahanje mu mrzi, zato napelje večkrat besedo na bika. »Kaj?« vpraša bahač na to kmeta, »kaj govoriš vedno o biku; ali gre to na-me?« »Ne«, odvrne mu kmet, »ne, to ne meri na Vas, saj je še več bikov v okraji«.

Razne stvari.

(Kolera.) V času, ko je nevarno, da se prikrade kolera tudi v naše kraje, zapovedali so naš mil. knezoškof, naj opravljajo čé. duhovniki posebno molitev pri sv. maši, da nas večni Bog ovaruje te morilke, prihodnjo nedeljo pa je iz tega namena splošnja pobožnost po vseh župnijah naše škofije.

(Gimnazija.) Vsled zanesljivih poročil lahko naznanimo, da se vrši na c. kr. gimnaziji v Mariboru vpisovanje novincev jutre dne 16. septembra in v soboto dne 17. septembra pa potem za ostale dijake. V nedeljo, dne 18. septembra se slovesno odpre novo gimnazijsko poslopje in se svečanost začne ob 8¹/₂ s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Alojzija.

(Deželni zbor) v Gradci dobi, kakor se nam poroča, v sklepanje načrt nove postave za družino in mi želimo, da se jim obnese bolje, kakor pri sedanji.

(Vabilo.) Društvo »Kmetovalec« v Gotovljah ima dne 18. septembra ob 1¹/₂4. uri popoldne svoj IX. obč. zbor. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Govor v živinoreji gosp. dež. in okr. živinozdravnika, M. Jelovška. 3. Govor. »Ali se nam res dandanes slabeje godi, kakor nekdam. 4. Društveno poročilo. 5. Sprejem novih udov in pobiranje letnine. 6. Deklamacije. 7. Volitev novega odbora. 8. Slučajnosti. Zborovanje kratkočasi domači mešani zbor. K mnogobrojni vdeležbi vabi najprijazneje odbor.

(Milodarj za cerkev Matere Milosti v Mariboru.) Iz Ljutomera 10 gld., iz Savinjske doline 20 gld., iz Konjic 1 gld. Hvala Bogu!

(Shod volilcev) v Malinedelji se je sijajno izvršil, volilci so izrekli domoljubno zahvalo in popolno zaupanje svojemu državnemu poslancu dr. Gregorecu; isti poslanec skliče svoje volilce dne 18. t. m. v Slatini, dne 25. t. m. pa z g. dr. Jurtelo skupaj pri Sv. Janži na Dravskem polji, vselej kmalu po popoldanski službi božji.

(Slov. paralelke.) Na c. kr. gimnaziji v Mariboru bode letos slov. paralelka ali vsposednica že za četrto šolo. Tisti stariši, ki želé svojega sina v prvo latinsko šolo vpisati v Mariboru, storé še to lahko dne 16. septembra od 9.—12. ure dopoldne. Opomenimo jih, da vpišejo svoje otroke v slov. vsposednico, ker jim bode vsaj nekaj lažje shajati, kakor pa v nemškem oddelku.

(Bralno društvo), ki ima svoj sedež na Cvenu pri Ljutomeru, ima prihodnjo nedeljo na Krapji veselico za svoje ude, pa tudi gostje so dobro došli.

(Podružnica) društva »Südmark« se je rodila dne 1. septembra v Ormoži in ji je na čelu velik Nemeč — Čeh Gedliczka. Kakor je torej načelnikov praded čul v tevtoburških logovih medveda, istotako tudi pradedje skorej vseh ostalih udov te »velike podružnice«.

(Župnijski izkušnji) so se podvrgli ti-le gg.: Adam Grušovnik, kaplan v Žalci; Ivan Kapler, kaplan v Šmartinu pri Slov. Gradei; Jakob Merc, kaplan v Šentilji pod Turjakom; Jakob Očgerl, kaplan pri Sv. Lovrenci v Slov. goricah in Števo Turkuš, kaplan pri Sv. Petru nižje Maribora.

(Umrļa) je v noči 11. septembra č. s. Ljudmila Arzenšek, pri čé. šolskih sestrah v Mariboru, v 22. letu svoje dobe. Naj počiva v miru!

(Gluhonemih) se je bilo uno nedeljo zbralo pri 2000 v Berlinu ter so imeli v katoliški cerkvi sv. Dorotheje slovesno službo božjo. Pridiga je bila čez evangelje »o ozdravljenji gluhonemega moža«.

(Bakljado) priredili so tržanje v Šmariji pri Jelšah svojemu županu, g. dr. Fr. Jurteli na večer dneva 4. septembra. Po dolgem času ima torej ta po vsem naroden trg tudi narodno starešinstvo!

(Konjiška podružnica) sv. Cirila in Metoda ima namesto dne 18. septembra v nedeljo, dne 25. septembra ob treh popoldne občni zbor v dvorani »Posojilnice v Konjicah.«

(Milidarovi zadružbo vednega češčenja): Sv. Peter pri Radgoni 20 fl., Vransko 25 fl., cerkev sv. Alojzija 4 fl., kapela pri Brežicah 2 fl. 12 kr., Sobota 7 fl. 1 kr., Sv. Anton v Slov. Gor. 2 fl., Marenberg 4 fl., Sv. Marjeta na Pesnici 5 fl., Sv. Hema 19 fl., Širje 5 fl., Žalec 28 fl., Celje 15 fl., č. g. Jak. Pl. 1 fl.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru sta darovala č. gg. Jožef Sinko, župnik pri Sv. Bolfanku v Trnovicah 5 fl., Jakob Marzidovšek, vojaški kaplan v Gorici 4 fl., zatem g. Makso Pleteršnik, c. kr. profesor v Ljubljani 5 fl. in g. Janez Majciger, c. kr. profesor v Mariboru 1 fl. Bog plati!

(Tatvina.) Neznani tatje so uno noč vdrli v hram Franca Jureša, krčmarja v Borecih na Murskem polju ter so mu odnesli jedil za kacic 60 gld. Tatov še niso zajeli.

(Z okna) je padel dne 1. septembra v Laškem trgu Martin Podprešnik iz Marija-Gradca v službi pri tamošnji pivovarni ter je kmalu zatem umrl v hudih bolečinah.

(Porotna sodba.) Pri porotni sodbi v Celji je v tej dobi 20 zločinstev pripravljenih za sodbo; največ jih je nastalo vsled pobojev in jih toliko število že ni bilo v kratkem, kolikor jih je ravno v tej dobi.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) pripade iz zapuščine dr. Lovreta Čuček, ki ji je volil o svoji smrti pri Št. Ilji v slov. gor. vse svoje premoženje, blizo pri 4000 gld. Družba mu je postavila zato lep spomenik grobu.

(Požar.) V Stari vasi, v Bizeljski občini, je udarila dne 7. septembra strela v poslopje M. Hribarskega in je zgorela njegova hisa pa tudi sosedova ter poslopje J. Lipeja. — V torek, dne 13. septembra pa je zgorelo 22 hiš in 15 gospodarskih poslopij v Št. Lenartu v Labodskem dolu.

(Gozd.) V gozdu Mateja Belaj, posestnika na Pečevniku pri Celji, so si pastirji »pekli koruzo« ter se je v tem ogenj raznesel v bližnjo suhljad. Gozda je do 3 orale zgorelo.

(Steklina.) V Kozjem je ogrizel stekel pes moža, ko je spal, dne 3. septembra v lice, potem pa še dvoje otrok. Psa so ubili pri Sv. Petru pod Sv. Gorami.

(Pogorel) je dne 1. septembra na Remšniku gornji Breznik. Čvetero poslopij je v eni uri zginilo. Pravi se, da dve leti ni plačeval zavarovanja, toraj velika škoda se mu bo težko popravila brez dobrotnikov. Goreti začelo je o poldne v škednji; brž čas je kak tabakar ogenj vtrosil in škode napravil za najmanj 300 fl.

Loterijne številke.

Gradec 10. septembra 1892:	25, 32, 77, 10, 60
Dunaj	52, 62, 14, 82, 46

Naznanilo.

Dne 29. septembra 1892 ob 10. uri predpoldan vrši se pri tukajšnjem uradu očitna dražba več meterskih centov starega železa. Kupci se s tem vabijo k udeležitvi, dražbeni pogoji pa se lahko uvidijo v tukajšnji pisarni.

Okrajni odbor v Ptuj,
dne 13. septembra 1892.

1-2 Načelnik: **Zelenik**.

Bazglas.

Mita Borlskega mosta čez Dravo se da v najem na eno, oziroma na tri leta t. j. od 1. januarja 1893 do konca decembra 1895 z izklicano ceno 2401 gld.

Iz tega vzroka vrši se dne 28. septembra 1892 ob 10. uri predpoldnem pri tukajšnjem uradu očitna dražba in se morejo dražbeni pogoji vsaki dan pregledati v pisarni podpisanege odbora.

Okrajni odbor na Ptuj,
dne 13. septembra 1892.

1-2 Načelnik: **Zelenik** m. p.

Zavarovalno društvo

„Unio catholica“

na Dunaji I., Bäckerstrasse 14 in v
Gradci Radetzkystrasse 1. 14-26

priporoča se vsem katoličanom, kateri namepravajo složnost na gospodarstvenem polju. Društvo oskrbljuje zavarovanje proti ognju, nesreči in za življenje, kakor tudi cerkvenim in občinskim predstojnikom zavarovanje **zvonov** proti razlomu in poklini. — Zastopniki se iščejo. Varnost popolna, premije po ceni.

Vinograško posestvo

v **Murbregu**, 20 minut od železne postaje **Eich-Mauthdorf** (ljutomerske železnice) se po ceni proda. Ono obseže pet oralov vinograda, z dobrim trsom in v dobri legi, tri orale sadovnjaka, štiri orale visokega gozda, vse v enem kompleksu, hišo s tremi izbami, kuhinjo, klet, hlev, prostorno prešo in posebno viničarijo.

Več pové **Franč Slavič**, posestnik v **Stanetincih**, pošta **Št. Jurij na Ščavnici**. 2-3

Iščem mater in žlahto.

Mati so bili Jožefa Svatina pa njih nikoli nisem poznal. Rojen sem bil 1852. leta v Gradci (Gebärhaus).

Krstna botra so bili Terezija Svatina, šivilja pri Mariboru. Ako se kdo izmed teh iznajde, prosim naj se oglasi.

Janez Svatina,
posestnik v Veržeji,
1-2 pošta Sv. Križ pri Ljutomeru.

Dopis iz sodniškega okraja Fehring.

V **nedeljo**, dne 24. julija 1892 l. **popoldne** bil je na mojem posestvu **velik požar**.

Pogorelo je ne samo veliko gospodarsko poslopje, ampak tudi **ne** majhen del vsega premičnega blaga **popolnoma**.

Moja nesreča pa se s tem **glavno** polajša, da nisem imela zavarovana samo poslopja, **ampak tudi mrtvi in živi inventar** pustila proti škodi po ognju in strelji in sicer poslednje po gospodu okrajnemu opravniku — **Cajetan-u Heiter v Feldbach-u** pri

domačem } zavarovalnem društvu
cesarskem }
kraljevem } **„Donava“**
ptivilegiranem }
avstrijskem } **na Dunaju**

zavarovati.

Akoravno **nisem** po pomoti plačala zavarovalnine pred požarom in **zaostala s tem plačilom že pet tednov**, odškodovala me je **prostovoljno domovinska zavarovalnica „Dunav“ popolnoma**, za katero **priljudno početje** izrečem tej zavarovalnici **javno** moje **najtopleje** hvalo.

Grubbach, v avgustu 1892.

Županstvo Stang, 27. avgusta 1892.

Jožef Habersack l. r.,

Ferd. Kukenweiz l. r.,

priči.

Alojzija Gross l. r., posestnica.

Paul Thier l. r.,

občinski predstojnik.